

**'s-Hertogenbosch
Enckevoirtstraat 1**

Kadastraal : 's-Hertogenbosch, I - 1520	Bouwjaar : 1924
Eigenaar : W.L.M. Touw	Architect : H.W. Valk
Huidige functie : woning	Oorspr. functie : woning
Verbouwingen : late 20ste eeuw Archief : Cultuurhistorische Inventarisatie 's-Hertogenbosch, deel 1, Het Zand (1987), p. 114-115.	

Beschrijving

Algemeen:

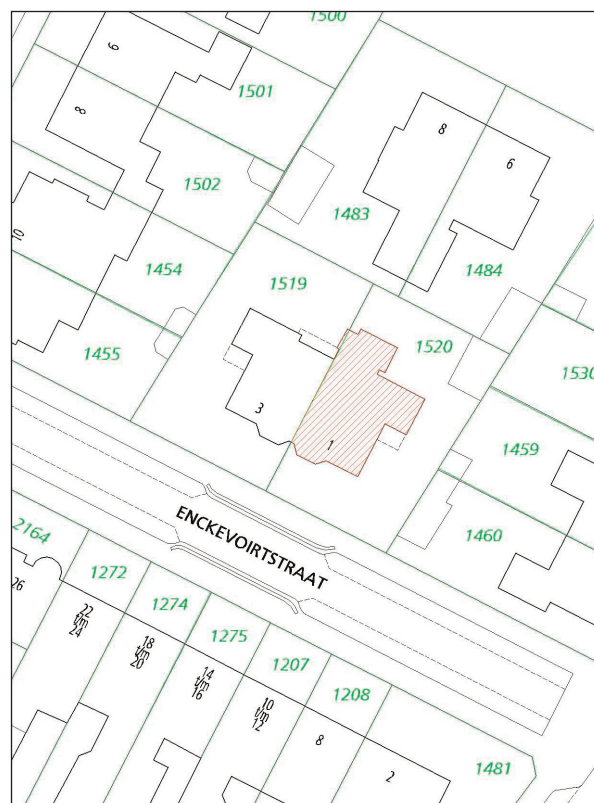
Enckevoirtstraat 1 vormt samen met het linkerbuurpand Enckevoirtstraat 3 een vrijstaande dubbelvilla onder één kap. Het pand maakt deel uit van de bebouwing tussen de Capucijnenlaan, de Koningsweg en de Van der Does de Willeboissingel, bestaande uit vrijstaande panden, die sinds het begin van de 20ste eeuw tot stand zijn gekomen.

Het pand omvat twee bouwlagen onder een schilddak, dat is gedekt met gesmoorde muldenpannen. Karakteristiek voor het in Frank Lloyd Wright-achtige stijl gebouwde pand, is de afwisselende bouwmassa met diverse uitbouwen, een relatief lage eerste verdieping en een dominante kap met forse overstek. De oorspronkelijke bouwmassa is grotendeels nog aanwezig. De gevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk van lichte steen met de toepassing van donkere baksteen als trasraam. Ter hoogte van de verdieping is het muurwerk gemetseld met donkere bakstenen, afgewisseld met horizontale, verdiepte banen van helrode baksteen.

Het pand ligt terug ten opzichte van de rooilijn en heeft aan de voorzijde een tuin met een lage, stenen muur met een bijzondere metalen bekroning als erfscheiding.

Voorgevel:

Aan de voorzijde bevindt zich een uitgebouwde driekantige erker, voorzien van vensters en openslaande deuren. Op deze erker is op de eerste verdieping een balkon met hoge borstwering en een ten opzichte van de gevel verdiepte loggia. De openslaande deuren naar het balkon worden geflankeerd door twee smalle, hoge vensters en zijn voorzien van bovenlichten. Beide hoeken van het balkon worden gemarkeerd door zware, wit geschilderde pilasters die zowel in materiaal als in detaillering contrasteren met de baksteenarchitectuur van de gevels. In het muurvlak rechts hiervan is zowel op de begane grond als op de verdieping een

venster met draairamen. De smalle bovenlichten, uitgevoerd met glas-in-lood, functioneren als klepraampjes. Het merendeel van de ramen en deuren is vernieuwd, daarbij gebruik makend van de bestaan-de kozijnen en met hergebruik van de oude scharnieren. Op de hoek van de voor-gevel en de rechter zijgevel is overhoeks een natuurstenen brievenbus geplaatst. In het dakschild aan de voorzijde bevindt zich een moderne dakkapel en een drietal schoorsteen-kanalen op de nok.

Linkerzijgevel:

De linkerzijmuur vormt de scheidingsmuur met het buurpand Enckevoirtstraat 3.

Rechterzijgevel:

In de rechterzijgevel bevindt zich de voordeur met een uitgebouwd toegangsportaal, gemar-

De voor- en rechterzijgevel van Enckevoirtstraat 1.

keerd door enkele zware pilasters die identiek zijn aan de pilasters van het balkon. Het trappenhuis, dat zich boven het ingangsportaal bevindt, is voorzien een drietal smalle, diep ingesneden verticale vensters. Aan de achterzijde is een vierkante uitbouw geplaatst met op de eerste verdieping een ruim balkon met een hoge borstwering. Links van het ingangsportaal bevinden zich op de begane grond en de eerste verdieping twee brede vensters met draairamen en bovenlicht. In het dakschild is secundair een dakkapel gerealiseerd.

Achtergevel:

Hoewel de achtergevel vanaf de openbare weg niet zichtbaar was, kan op basis van bouwtekeningen worden opgemerkt dat deze gevel een architectonische eenheid vormt met de overige gevels. Boven de brede tuindeuren op de begane grond is een balkon met een gemetselde borstwering.

Interieur:

In tegenstelling tot het interieur van het linkerbuurpand Enckevoirtstraat 3 is van de oorspronkelijke ruimtelijke indeling en afwerking als gevolg van ingrijpende verbouwingen zeer weinig behouden gebleven. In de plattegrond van de begane grond is de centrale hal één van de weinige behouden gebleven elementen, samen met enkele paneeldeuren en kozijnlijsten. De scheidingsmuren tussen de overige ruimten zijn verdwenen; zo is de ruimtelijke indeling in een voor- en een achterkamer opgeheven, net als de tweedeling tussen de keuken en de uitgebouwde bijkeuken.

De vertrekken op de eerste en zolderverdieping zijn niet bezocht.

Redengevende omschrijving

Het pand Enckevoirtstraat 1 heeft monumentale waarde als representatief voorbeeld van een sobere, harmonieuze villa-architectuur in een Frank Lloyd Wright-achtige stijl, hetgeen tot uitdrukking komt in de karakteristieke bouwmassa en de vormgeving en materialisering van de gevels.

Het pand heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de situering.

Verder heeft het pand sociaal-economische waarde als voorbeeld van luxueuze villabouw in de laat negentiende- en vroeg twintigste-eeuwse uitbreidingswijk het Zand, vanwege de architect en is het representatief voor een bepaalde fase in de stadsontwikkeling van 's-Hertogenbosch.

Datum verkenning: 10 september 2003
Fotografie: K. Emmens
Veldwerk: K. Emmens en A.K. Hemmes
Tekst rapportage: A.K. Hemmes